Jurnalistul Antoine Leiris a scris unul dintre cele mai importante și răsunătoare mesaje după atacurile sângeroase din Paris de la Bataclan.
Elle.com

NU VEȚI AVEA URA MEA

Antoine Leiris

NEMIRA

Fost cronicar de evenimente culturale la France Info și France Bleu, ANTOINE LEIRIS este jurnalist. *Nu veţi avea ura mea* este prima sa carte, apărută la editura franceză Fayard în martie 2016, la câteva luni de la atacurile teroriste care au avut loc la Paris pe 13 noiembrie 2015 și în care soţia autorului a fost ucisă.

NU VEȚI AVEA URA MEA

Antoine Leiris

Traducere din limba franceză
MIHAELA STAN

NEMIRA

INSTITUT FRANÇAIS
ROUMANIE

Acest volum a apărut cu
sprijinul Institutului Francez.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
LEIRIS, ANTOINE
Nu veți avea ura mea / Antoine Leiris ; trad.: Mihaela Stan. - București: Nemira Publishing House, 2016
ISBN print: 978-606-758-728-9
ISBN epub: 978-606-758-803-3
ISBN mobi: 978-606-758-804-0

I. Stan, Mihaela (trad.)

821.133.1-31=135.1

Antoine Leiris
VOUS N'AUREZ PAS MA HAINE
© Librarie Arthème Fayard, 2016

© Nemira, 2012
Coperta: Cristian FLORESCU, Ana NICOLAU
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Dușa UDREA
Tehnoredactor ebooks: Mihai Eftimescu

CUPRINS

„Am căutat-o peste tot.

– …

– Mai sunt oameni acolo?

– Domnule, trebuie să vă pregătiți pentru ce-i mai rău.“

O NOAPTE DE BARBARIE

13 noiembrie
22:37

Melvil a adormit fără un sunet, ca de obicei când mami nu-i aici. Cu tati, știe el, cântecelele sunt mai puțin domoale și mângâierile, mai puțin duioase, așa că nu cere mai multe. Ca să stau treaz până se întoarce ea, citesc. Povestea unui romancier detectiv care descoperă că romancierul asasin n-a scris, de fapt, romanul care îi trezise dorința să devină romancier. Dintr-o răsturnare de situație în alta, aflu că romancierul asasin n-a ucis, în realitate, pe nimeni. Mult zgomot pentru nimic. Telefonul lăsat pe masă răsună.

„Cucu, totul e-n regulă? Sunteți acasă?“

N-am chef să fiu deranjat. Urăsc mesajele astea care nu spun nimic. Nu răspund.
„Totul e-n regulă?“
…

„Sunteți în siguranță?“

Cum adică „în siguranță“? Las cartea și mă grăbesc spre salon în vârful picioarelor. Nu trebuie să trezesc copilul. Pun mâna pe telecomandă, dar cutiei cu orori îi ia mult până se deschide. Atentat la Stade de France. Imaginile nu spun nimic. Mă gândesc la Hélène. S-o sun, să-i spun că ar fi mai prudent să ia un taxi la întoarcere. Dar mai e ceva. Pe culoarele stadionului, unii au încremenit în fața unui ecran. Descopăr imaginile doar prin intermediul fețelor acestor oameni. Par îngroziți. Își dau seama de ceva ce eu nu văd. Nu încă. Apoi, în josul ecranului, banda care se învârte prea repede, se oprește brusc. Sfârșitul inocenței.

„Atentat la Bataclan.“

Sunetul dispare. Nu-mi mai aud în piept decât inima care încearcă să se elibereze. Aceste două cuvinte îmi rezonează în minte ca un ecou ce pare că nu vrea să se termine. O secundă cât un an. Un an de tăcere, încremenit aici, pe canapeaua mea. Trebuie să fie o greșeală. Verific dacă ea s-a dus acolo, e posibil să mă înșel, să fi uitat. Concertul este chiar la Bataclan. Hélène este la Bataclan.

Imaginea dispare. Nu mai văd, dar simt o descărcare electrică străbătându-mi corpul. Îmi vine s-o rup la fugă, să fur o mașină, s-o caut. Nu mai există decât o nevoie imperioasă care-mi arde în interiorul craniului. Și doar mișcarea poate domoli aceste flăcări. Dar stau ca paralizat, căci Melvil se află alături și sunt blocat aici. Condamnat să privesc incendiul ce se propagă. Îmi vine să urlu. Imposibil, nu trebuie să trezesc copilul.

Pun mâna pe telefon. Trebuie s-o sun, să vorbesc cu ea, să-i aud vocea. Contacte. „ Hélène“, atât, Hélène. N-am schimbat niciodată numele ei în agendă, n-am adăugat niciodată „iubita mea“ sau o fotografie edificatoare cu ea și cu mine. Și nici ea. Un apel de la „Antoine L.“, pe care nu l-a mai primit în seara aceea. Soneria. Mesageria. Închid, încerc iar, o dată, de două ori, de o sută de ori. De câte ori va fi necesar.

Simt că mă sufocă această canapea care se strânge peste mine, apartamentul întreg e pe cale să se năruie. La fiecare apel rămas fără răspuns, mă afund încă un pic între ruine. Totul mi se pare straniu. Lumea din jur se șterge. Nu mai existăm decât ea și cu mine. Un telefon de la fratele meu mă trezește la realitate.

„ Hélène e acolo.“

În clipa când rostesc cuvintele, înțeleg că nu există scăpare. Fratele și sora mea descind în apartamentul nostru. Nu știm ce să ne spunem. Nu-i nimic de spus. Nimic care să poată fi numit, în orice caz. În salon, televizorul este deschis. Așteptăm, cu ochii pironiți pe canalele de știri care au lansat deja marele concurs pentru titlul cel mai ademenitor, cel mai pervers, cel care ne ține captivi, spectatori ai unei lumi care se dezintegrează. „Masacru“, „carnaj“, „baie de sânge“. Îl sting înainte să fie pronunțat cuvântul „măcel“. Fereastra spre lume se închide. Realitatea îi ia locul.

Soția lui N îmi dă telefon. El era la Bataclan cu Hélène. E în afara pericolului. Îl sun, nu răspunde. O dată. A doua oară. A treia oară. În cele din urmă, răspunde. A venit și mama lui Hélène.

Trebuie să acționăm, să facem ceva. Am nevoie să ies, repede, nu doar ca s-o găsesc, ci și ca să scap de armata de lucruri nespuse care și-a stabilit tabăra în salonul meu. Fratele meu ne arată drumul. Își ia cheile de la mașină în tăcere. Ne facem în șoaptă un plan de acțiune. În urma noastră, ușa se închide cu un sunet înfundat. Copilul nu trebuie trezit.

Vânătoarea de fantome poate să înceapă.

Nu vorbim în mașină. Nici orașul nu vorbește în jur. Când și când, o sirenă tulbură cu urletele sale de durere tăcerea care s-a așternut peste Paris. Sărbătoarea s-a terminat. Fanfara a amuțit. O să verificăm pe rând spitalele care ar putea primi răniți. Spitalul Bichat, spitalul Saint-Louis, Salpêtrière, Georges-Pompidou, astă-seară, moartea s-a răspândit în toate colțurile capitalei. Câte un funcționar de-al său mă așteaptă la fiecare oprire. „O caut pe soția mea mea care era la Bataclan." Numele ei nu e pe nicio listă. Dar de fiecare dată mi se dă ceea ce caut: un nou motiv pentru a continua. „Nu toți răniții au fost înregistrați." „Și la Bichat au primit supraviețuitori." „De unii se ocupă spitalele de la periferie." Le las numărul meu de telefon, știind că nu mă vor suna. Alerg la mașină. Tăcerea străzii îmi lipsește.

Felinarele aprinse defilează pe marginea șoselei de centură. Noaptea înaintează. Fiecare lumină este încă o etapă spre hipnoză. Corpul nu-mi mai aparține. Mintea mi-e una cu drumul. Tot învârtindu-ne pe centura asta prea strânsă, care gâtuie orașul, se va întâmpla până la urmă ceva.

Chiar și când nu mai rămăsese nimic de căutat, am continuat. Aveam nevoie să evadez. Să fug cât mai departe posibil, să nu mă întorc. Să merg până la capătul drumului ca să văd dacă există un capăt, un sfârșit pentru toate astea.

Și l-am văzut, am văzut capătul drumului.

S-a ivit pe ecranul telefonului meu când acesta a sunat de trezire. Șapte dimineața.

Melvil își primește biberonul peste o jumătate de oră. Sigur încă doarme. Somnul unui copil nu e stânjenit de ororile lumii.

Trebuie să ne întoarcem.

„Ia-o prin Porte de Sèvres…"

AȘTEPTAREA

14 noiembrie
20:00

Melvil așteaptă. Așteaptă să fie destul de mare ca să acționeze întrerupătorul de la lumina din salon. Așteaptă să fie destul de cuminte ca să iasă fără căruț. Așteaptă să-i pregătesc cina înainte de a-i citi o poveste. Așteaptă ora îmbăierii, a dejunului, a ceaiului. Iar astă-seară așteaptă ca mama lui să se întoarcă înainte ca el să se culce. Așteptarea este un sentiment ce nu are nume. Când îi citesc o ultimă poveste, ea poartă toate numele în același timp. E durere, speranță, tristețe, ușurare, surpriză, groază.

Și eu aștept. O sentință. Câțiva oameni furioși și-au făcut auzit verdictul cu focuri de arme automate. Pentru noi, sentința e pe viață. Dar eu încă n-o știu. Cântăm înainte să mergem la culcare. Ne spunem că ea va intra pe ușa camerei și va relua cu noi ultima strofă. Ne spunem că o să ne trezim până la urmă.

Melvil a adormit. Sună telefonul. E sora lui Hélène.

„Antoine, îmi pare rău…“

GĂRGĂRIȚA

15 noiembrie
17:00

După plimbare, e vremea relaxării. Mai târziu, vor urma baia, toaleta, cina, apoi culcarea. Azi simt că e nervos, suferința lui, fără nume încă, iese la suprafață în fiecare dintre necazurile mărunte ale vieții sale de copilaș. Biscuitul este prea moale, nu mai vrea să-l mănânce. Mingea s-a rostogolit prea departe, nu mai vrea să se joace. Centura căruțului este prea strânsă, nu mai vrea să stea acolo. Se luptă cu toate lucrurile care se învălmășesc în el și pe care nu le înțelege. O frământare inexprimabilă care îi răpește curiozitatea naivă de băiețel. Ce-i acest sentiment necunoscut, de ce-i vine să plângă deși nu îi este nici foame, nici frică și nu-l doare nimic? Îi lipsește mama lui, sunt deja două zile de când trebuia să se întoarcă. Nu l-a părăsit niciodată mai mult de o seară.

Ca să se calmeze, îl trimit să caute o poveste în camera lui. Biblioteca e la îndemână, pe potriva înălțimii lui, plină de personaje care poartă numele sentimentelor pe care le incarnează: Voiosul, Caraghiosul, Morocănosul… Există și un elefant care-și dorește tare mult să crească. Un șoricel din pânză în care îmi strecor degetul și care, pagină după pagină, încearcă să scape de motanul ce-l urmărește. Într-un final se ascunde într-un ghiveci cu flori și cere un pupic de „noapte bună“ pe care Melvil nu i-l refuză niciodată.

Azi se întoarce din căutările lui zâmbind cu toți cei șase dinți pe care-i are și aducând cartea pe care-i place s-o citească împreună cu mama sa. Este povestea unei gărgărițe drăguțe într-o grădină minunată. Toate insectele care zboară din floare în floare îi admiră bunătatea. E cea mai frumoasă și mai cuminte. Mama sa este tare mândră de ea. Dar, într-o zi, micuța gărgăriță se așază întâmplător pe nasul coroiat al unei vrăjitoare.

Melvil n-a aflat niciodată că zgripțuroaica a transformat-o pe gărgărița cea ascultătoare într-

o gărgăriță obraznică. Îngrijorată că l-ar putea speria, Hélène căpătase obiceiul de a sări peste paginile în care coleopterul roșu cu puncte negre, având drept complici un păianjen și o broască râioasă, terorizează grădina în general atât de liniștită. Gărgărița cu care el se întâlnea în fiecare seară nu dădea niciodată peste nasul hainei vrăjitoare.

În culcușul pătuțului, apărea doar zâna care, cu o mișcare a baghetei magice, îi reda micuței insecte frumusețea și bunătatea. Am sărit și eu peste respectivele pagini. Dar, când a apărut zâna și i-am văzut rochia înstelată de un albastru cu care se tapetează visele și surâsul senin al celor care știu deja sfârșitul poveștii, m-am oprit brusc.

Melvil nu va putea să treacă peste aceste pagini din viața lui așa cum ea trecea peste paginile poveștii. Eu nu am o baghetă magică. Gărgărița noastră s-a așezat pe nasul vrăjitoarei, iar aceasta avea un kalașnikov în bandulieră și moartea în vârful degetului.

Trebuie să-i spun acum, dar în ce fel?

Mama, tata, tetină. Melvil nu rostește decât trei cuvinte, însă înțelege tot. Să-l iau deoparte și să-i zic „Mama a avut un accident grav, nu mai poate să se întoarcă“ ar însemna să-i spun cu vorbe de adulți o poveste pentru oameni mari, să-l împiedic să priceapă dincolo de cuvintele noastre ceea ce are legătură cu el, s-o ucid pe ea a doua oară. Cuvintele nu sunt de-ajuns.
Se enervează, dă din picioare, azvârle cărțile pe podea. Este pe punctul de a claca. Iau telefonul ca să-i pun cântecele pe care le asculta cu ea, ținându-și degetul în gură, unduindu-se în brațele ei ca un șerpișor tandru.

Îl țin strâns, prins între picioarele mele, ca să mă simtă, ca să mă înțeleagă. A petrecut nouă luni în pântecele mamei sale ascultând-o trăind, inima ei bătea cadența zilelor lui, mișcările ei erau o călătorie, vorbele ei, muzica vieții lui ce se înfiripa. Cu urechea lipită de pieptul meu, vreau să-mi audă glasul mărturisindu-i durerea mea, să-mi simtă mușchii încordați de gravitatea clipei, vreau să-l liniștească bătăile inimii mele că viața va continua. Pornesc pe telefon playlistul pe care mama lui l-a alcătuit pentru el.
A ales cu grijă fiecare dintre melodii, ca niște punți între auzul lui de copil și armoniile oamenilor mari. Salvador și al său <i>Chanson douce</i> stau alături de Françoise Hardy și al său <i>Temps de l’amour</i>, o odă închinată lunii luminează <i>Berceuse à Frédéric</i> a lui Bourvil. Pe primele note ale acesteia din urmă, deschid fișierul „Fotografii“. Apare chipul ei, încețoșat, prost încadrat, dar nu-i nevoie de mai mult pentru a-l scoate pe Melvil din liniștea precară în care îl adânciseră primele cuvinte ale cântecului. „Hai, trebuie să dormi acum… micuțule Frédéric… această muzică-am găsit… pe care o pun ca pe un cadou… aici, în leagănul tău.“

Arată imediat spre ea cu un deget timid, se întoarce spre mine, cu zâmbetul inversat și lacrimi fierbinți în ochi. Mă prăbușesc, îi explic cum pot că mămica lui nu va reuși să vină înapoi, că a avut un accident grav, dar nu din vina ei, că i-ar fi plăcut să fie lângă el, dar că nu va mai putea. El plânge cum nu l-am mai văzut niciodată plângând. Durerea, teama, dezamăgirea, un capriciu îi smulseseră deja câteva lacrimi.

Însă acum e altceva, prima suferință, prima dată când e trist cu adevărat.

Fotografiile se succedă, notele melodiei devin mai pătrunzătoare. Suntem ca doi copii, aplecați peste cutia muzicală ce cântă aria vieții noastre, plângând cu toate lacrimile care ne-au mai rămas. E normal să fii trist, ai dreptul să fii trist, și tati e trist, când lucrurile nu mai merg, vii la mine și ne uităm la fotografii. Cântecul se termină. „…Această muzică n-o uita… ți-am oferit-o cândva… cu toată dragostea mea…“ Amintirile șterg treptat absența, succesiunea fotografiilor devine un joc. Acolo e Melvil, acolo e mami. În orice caz, vorbim din nou.

Povestea micuței gărgărițe se încheie când, redevenită cea mai frumoasă gărgăriță din grădină, se întâlnește cu mama ei care plânge de bucurie că și-a recăpătat fetița.

Să-i dau vestea nu-i decât primul pas din lungul drum ce ne așteaptă. Vrăjitoarea a trecut, acum va trebui să-i explic, de fiecare dată când va avea nevoie, de ce mami nu-l așteaptă la sfârșitul poveștii lui.

Rup pagina din carte, o prind de o fotografie cu ea și le agăț în camera lui. Melvil o ține de umeri, întins pe spate, zâmbetul său are strălucirea primăverii, părul îi cade în ochi.

Ea mă privește, nu există poză, nu există obiectiv, mi se adresează direct mie. Ochii ei îmi istorisesc bucuria simplă a celor șaptesprezece luni petrecute împreună, toți trei.

AR FI PUTUT SĂ FIE…

16 noiembrie
9:30

Melvil e la creșă. În această dimineață de luni, într-o cafenea din arondismentul XV, oamenii au fața pământie și visurile spulberate. Știrile BFM sunt reluate la nesfârșit pe ecranul de care stau lipiți toți ochii disponibili, căutând cu ce să alimenteze o conversație care nu se poate opri la obișnuitele critici vehemente privind creșterea impozitelor sau la ravagiile gripei. E luni, dar toată lumea vorbește doar despre vineri.

„Un ristretto!“

Acum, dimineață, trebuie să merg s-o văd pe Hélène la Institutul Medico-Legal. Lângă mine, doi bărbați, între 45 și 50 de ani, cu priviri obosite de a fi văzut prea multe, discută despre ce n-aș fi vrut să aud vorbindu-se. N-are rost să te ferești de o conversație când te așezi la tejgheaua unui bar, ajunge oricum la tine. În general, e o plăcere solitară să pătrunzi preț de o cafea într-o fărâmă din viața cuiva. Însă azi, viața mea este fărâme.

Degeaba îmi întoc capul ca să nu aud, câteva cuvinte reușesc să răzbată prin aburul expresorului de cafea.

„…Nu trebuie ca toate morțile astea să fie inutile…“

Fiindcă există și morți utile?

Ar fi putut să fie un șofer imprudent care a uitat să frâneze, o tumoare mai rea decât altele

sau o bombă nucleară, contează un singur lucru: că ea nu mai este. Armele, gloanțele, violența, toate astea nu-s decât decorul scenei care se joacă în realitate, absența.

Puțini oameni înțeleg de ce trec atât de repede peste împrejurările în care Hélène a fost ucisă. Sunt întrebat dacă am uitat sau am iertat. Nu iert nimic, nu uit nimic, nu trec peste nimic, și mai ales nu atât de repede. Când toți se vor fi întors la viețile lor, noi vom trăi cu asta. Această poveste va fi povestea noastră. S-o resping ar însemna s-o neg. Chiar dacă trupul ei osos are răceala unui cadavru, sărutarea ei, gustul sângelui cald încă, iar ea îmi murmură în ureche frumusețea înghețată a unui recviem, trebuie s-o îmbrățișez. Trebuie să intru în această poveste.

Desigur, să ai un vinovat la îndemână, cineva pe care poți să-ți verși furia, reprezintă o ușă întredeschisă, o ocazie de a evita suferința. Și cu cât criminalul este mai odios, vinovatul, mai potrivit, cu atât ura este mai îndreptățită. Te gândești la el ca să nu te gândești la tine, îl detești ca să nu-ți urăști viața, te bucuri de moartea lui ca să nu le mai zâmbești celor care ți-au rămas.

Există, poate, circumstanțe agravante, dar chiar și-așa! Circumstanțele agravante sunt pentru procese, pentru a cuantifica pierderea. Însă lacrimile nu se numără și nu se șterg cu mâneca furiei. Cei care nu au pe cine să acuze sunt singuri cu durerea lor. Mă simt unul dintre aceștia. Singur cu fiul meu care mă va întreba curând ce s-a petrecut în seara respectivă. Și ce-aș putea să-i spun, dacă i-aș încredința altcuiva răspunderea poveștii noastre? Dacă ar trebui să se întoarcă spre acest altcineva ca să înțeleagă? Moartea o aștepta pe mama lui în seara cu pricina, ei n-au fost decât niște emisari.

Cu o rafală de mitralieră, ei ne-au stricat puzzle-ul. Și atunci când îl vom reface piesă cu piesă, nu va mai fi același. Cineva o să lipsească din imagine, vom mai fi doar noi doi, dar vom umple tot locul. Ea va fi cu noi, acolo, invizibilă. Prezența ei ni se va ghici în ochi, flacăra ei va arde în bucuria noastră, lacrimile ei ne vor curge prin vene.

Nu ne vom întoarce niciodată la viața noastră dinainte. Însă nu ne vom construi o viață împotriva lor. Vom merge mai departe într-o viață a noastră.

„Încă unul, vă rog, și să-mi spuneți cât face.

– E totuși o nebunie ce s-a întâmplat…

– …N-am avut timp de asta. Soția mea n-a fost acasă în weekend și am avut grijă de copil. Dar mă întâlnesc cu ea acum.“

REGĂSIREA

16 noiembrie
10:00

Ar trebui să li se dea veste fluorescente tuturor celor pe care ai chef să-i eviți. Cei care oferă sprijin psihologic poartă una în dimineața asta, ceea ce îmi ușurează sarcina. Nu vreau să vorbesc cu ei. Am impresia că vor să-mi răpească ceva. Să-mi ia nenorocirea, să aplice pe ea un balsam de formule convenționale și să mi-o înapoieze denaturată, lipsită de poezie, lipsită de frumusețe, insipidă.

Cartografiez zona. Fiecare culoare are o funcție. Albastru, poliția, ca să trec. Galben fluorescent, sprijinul psihologic, de evitat. Negru, institutul medico-legal, ca s-o găsesc pe ea. Mă reped spre cineva în albastru, care mă îndrumă spre cineva în negru, care îmi propune un ocol pe la cineva în galben fluorescent. Mă prefac că nu-l văd. Mama și sora lui Hélène mă însoțesc. Drumul e interminabil. Câțiva metri, cât o eternitate.

Acele lungi ale ploii înghețate ne înțeapă obrajii. Fiecare persoană pe care o întâlnesc își recită cu precizie textul. Actor într-o piesă jucată și răzjucată, un vodevil lugubru, o comedie cu arcurile tocite.

„Moartea“ se află pe afiș azi. Totuși, marșul acesta nu e o procesiune funerară, nu-i momentul. Este o zi fericită, întoarcerea ființei dragi.

În interiorul clădirii, pardoseala e uzată, chipurile angajaților, la fel. E frig. De când am ajuns, mi s-a propus de zece ori să mă așez; am refuzat de teamă că n-o să mă mai pot ridica. Aștept în picioare.

Birou. Hârțoage. Familiile se perindă prin fața noastră. Cei care ne precedă sunt vreo cincisprezece, ies de acolo distruși.

„Ați venit pentru Luna-Hélène Muyal?“

E rândul nostru.

Sala în care suntem conduși are un decor mai cald. Anticamera morții nu seamănă cu ce-mi imaginasem. Totuși, dincolo de șipcile care acoperă toată încăperea, din podea la tavan, aud cum curge sângele morților. Îmi închipui că, dintr-o clipă în alta, va sfărâma pereții din lambriuri și ne va inunda treptat. Din tălpi până în creștet. Înecați într-o baie de sânge. În realitate, deja suntem așa.

O tânără femeie ni se adresează. Vocea îi trădează obișnuința de a face asta. „Momente grele… împrejurări cumplite… munca poliției…“ Toate aceste cuvinte par ponosite, o compasiune de mâna a doua. Tăcerile îi sunt calculate, gesturile, pregătite, zâmbetul pare scos direct din manualul „micul cioclu ilustrat“. Capitolul V: „Înștiințarea familiei“.

Nu sunt decât unul printre ațâția alții.

O ascult intermitent. Hélène este aici, chiar alături. Pot s-o simt. Aș vrea s-o văd singur.

Mama și sora lui Hélène mă înțeleg. Ele știu că, până și aici, e vorba în primul rând despre noi doi. Împreună pentru un ultim moment, doar ea și cu mine. Nu fata cuiva, sora, cea mai bună prietenă sau cea care a fost ucisă la Bataclan. Vreau să fie a mea, a mea și numai a mea. Ca înainte.

Eram ca două cărămizi din acelea micuțe pe care copiii se distrează asamblându-le, făcuți unul pentru altul. Al nostru „a fost odată…“ a început pe 21 iunie, pe muzică, într-o seară, la un concert. Ca întotdeauna la începutul marilor povești, mă gândeam că ea n-ar fi vrut pe cineva ca mine. O consideram prea frumoasă, prea pariziană, prea de toate, pentru mine care nu eram nimic. Am luat-o de mână. Ne-am lăsat înghițiți de mulțime și de zgomot. Până în ultima clipă, am crezut că o să-mi scape. Apoi ne-am sărutat.

După aceea totul s-a desfășurat foarte repede. I-am spus că vom merge la New York, că timpul ne aparține, că steaua mea norocoasă ne va călăuzi. Ea mi-a spus că mă iubește.

O poveste ca oricare. Eram suficient de lucizi ca să ne dăm seama de șansa pe care o aveam, suficient de nebuni ca să mizăm totul pe ea. Iubirea era comoara noastră.

Ușa se deschide.

„Îmi spuneți când sunteți pregătit, da?“

Ea este aici. Mă îndrept spre ea, mă uit în urmă, verific dacă suntem singuri. Acest moment este al nostru. Ne desparte un geam. Mă împing în el cu toată greutatea. Viața noastră în doi îmi trece pe dinaintea ochilor. Am impresia că n-am avut niciodată o alta. Hélène era luna. O brunetă cu pielea ca laptele, cu niște ochi care-i dădeau un aer de bufniță sfioasă, cu un zâmbet din care se năștea lumea întreagă. Îi văd aievea zâmbetul pe care l-a afișat în ziua când ne-am căsătorit.

Însă cele mai frumoase momente ale vieții noastre nu sunt acelea pe care le lipești într-un album. Îmi amintesc clipele când nu făceam altceva decât să ne iubim. Când întâlneam un cuplu de bătrânei și voiam să le semănăm. Un hohot de râs. O dimineață senină petrecută lenevind în așternuturi.

Aceste momente mărunte, în care nu există nimic de dovedit, nimic de povestit, sunt cele mai frumoase. Mintea mi-e plină de ele.

Ea este la fel de frumoasă ca întotdeauna.

A închide ochii unei persoane decedate înseamnă a-i reda un strop de viață. Ea seamănă cu cea pe care o priveam trezindu-se în fiecare dimineață. Îmi doresc să mă întind lângă trupul ei languros, s-o încălzesc, să-i spun că e cea mai frumoasă femeie pe care am întâlnit-o vreodată. Să închid la rândul meu ochii și să aștept ca Melvil să ne strige, să vină să se tăvălească între așternuturile noastre mototolite.

Hélène mă întreba adesea dacă dragostea se împarte. Dacă, după venirea pe lume a copilului, o s-o iubesc la fel de mult. După naștere, problema nu s-a mai pus.

Plâng, îi vorbesc, mi-ar plăcea să mai stau o oră, o zi măcar, poate o viață. Dar trebuie s-o părăsesc. Luna trebuie să apună. Azi, 16 noiembrie, soarele răsare peste noul nostru „a fost odată…“ Povestea unui tată și a unui fiu care se ridică singuri, fără ajutorul astrului căruia i-au jurat credință.

„Domnule, trebuie s-o lăsați…“

PARTITURA POATE SĂ ÎNCEAPĂ…

16 noiembrie
11:00

De-abia ies din Institutul Medico-Legal. Mi-a făcut bine s-o văd. De două zile era singură în noaptea adâncă pe care teroriștii au făcut-o să cadă peste Paris. Orașul Luminilor s-a stins și ochii ei s-au închis în același timp. Ochi imenși pentru a cuprinde întreaga lume. Ochi imenși care nu-și vor mai vedea fiul crescând.

De când am ieșit, am o singură idee în minte: să mă duc după Melvil la creșă. Să-l găsesc, să-i spun că am văzut-o pe mama lui și că am luat-o cu mine. I-am adus-o pe mami, nu mai e pierdută, se află în căușul mâinii mele și se întoarce cu noi acasă.

Dar trebuie să beau o cafea cu familia lui Hélène ca să discutăm despre cele ce urmează: funeraliile, poliția, sprijinul psihologic, toate tracasările administrative care inevitabil poluează durerea. Îți imaginezi această durere pură și desprinsă de orice legătură materială, dar realitatea unei înmormântări își intră foarte rapid în drepturi. Nici n-apuci să-ți dai seama ce ți se întâmplă, că defilarea „dezolaților“ în negru s-a și pornit.

„Trebuie să mergi la pompe funebre, pot să te-ajut, dacă vrei.“

Tăcere.

De vineri seara, îmi pierdusem practic uzul vorbirii. Frazele mai lungi de trei cuvinte mă oboseau. Mă simțeam extenuat la ideea că trebuie să pun cap la cap cuvinte care să fie rodul unui gând. Oricum, eram incapabil să gândesc.

În mintea mea erau ea, pe care n-o revăzusem, el, pe care trebuia să-l protejez, și zumzetul care estompa tot restul. Chiar și la întrebări simple, răspundeam prin tăcere. În cel mai bun caz, unii aveau dreptul la niște mormăieli mai mult sau mai puțin sonore din care ei trebuiau să înțeleagă dacă-mi era foame, dacă voiam să stea cu mine seara sau dacă aveam nevoie de un foc ca să-mi aprind țigara. De când am revăzut-o, zumzetul începe să se atenueze și limba să mi se dezlege.

„Va trebui să fii atent să nu te tragă pe sfoară, să compari prețurile, putem să venim cu tine, dacă vrei!

– Trebuie să mă ocup singur de asta.

– Există oameni care profită de moartea altora ca să te înșele!"

Plecăm. Trebuie să mă duc după copil.

Începe în mașină, pe drumul de întoarcere. Cumnatul meu, care conduce, vede că bat frenetic cu piciorul în podeaua mașinii și-mi spune ca să mă liniștească: „O să ajungi la timp la creșă, nu-ți face griji."

Nu stresul de a întârzia îmi dictează aceste mișcări, ci cuvintele care își impun ritmul. Pe rând sau toate odată. Unele vin, altele pleacă, iar câteva se agață; cele care rămân cheamă altele și fiecare pornește să-și îngâne melodia. Ca în secundele dinainte ca orchestra să se apuce să cânte. Se aud sunete răzlețe, disonante, libere, apoi brusc notele se amestecă și îți urcă pe șira spinării, tot mai tare, până la tăcerea absolută. Și partitura poate să înceapă.

Sunt fericit să-l văd. Zâmbetul meu când împing ușa creșei se lovește de o armată de figuri abătute și de brațe atârnând moi pe lângă corp. Iar în mijlocul a ceea ce seamănă cu o legiune napoleoniană la retragerea din Rusia, stă drept el.

Melvil e singurul care a putut azi să-mi răspundă la zâmbet cu un zâmbet. Singurul care a văzut azi că o aveam pe mama lui cu mine. Ne întoarcem acasă pe drumul care-i place lui, cel pe care întâlnim cele mai multe semne de circulație, altă pasiune a sa, alături de cărți, muzică și închiderea și deschiderea obsesivă a ușilor. Ridică mâna: „Staționarea interzisă!" După nici cincisprezece metri, o ridică iar… Din nou „Staționarea interzisă!" Și tot așa…

Casă, prânz, schimbat, pijama, siestă, calculator. Cuvintele continuă să-mi răsară în minte. Vin cu de la ele putere, gata chibzuite, cântărite, fără ca eu să le fi chemat. Se impun singure, mie nu-mi rămâne decât să le culeg.

Le-am ales pe rând, le-am unit, câteodată le-am despărțit și, după ce am făcut câteva minute pe intermediarul, scrisoarea e gata: „Nu veți avea ura mea.“

Ezit puțin înainte de a o posta, apoi fratele meu mă obligă să fac ce n-am mai făcut de două zile.

„Masa e gata. Vino să mănânci!“
Nu am timp să mă mai gândesc, nici chef să revin asupra scrisorii. Facebook-ul, prin care vorbesc cu prietenii lui Hélène al căror număr de telefon nu-l am, este deschis. „La ce te gândești“, copy, paste, postez și cuvintele deja nu-mi mai aparțin.

<h2>„Nu veți avea ura mea“</h2>

Vineri seara ați furat viața unei persoane de excepție, iubirea vieții mele, mama fiului meu, dar nu veți avea ura mea. Nu știu cine sunteți și nu vreau să știu, sunteți niște suflete moarte. Dacă acest Dumnezeu pentru care ucideți voi orbește ne-a creat după chipul său, fiecare glonț tras în corpul soției mele va fi fost o rană în inima lui.

Așa că nu, n-am să vă fac darul de a vă urî. L-ați căutat cu orice preț, dar să răspund urii prin furie ar însemna să cedez aceleiași ignoranțe care a făcut din voi ceea ce sunteți. Vreți să-mi fie teamă, să mă uit la concetățenii mei cu ochii plini de neîncredere, să-mi sacrific libertatea pentru siguranță. Ați pierdut. Nu m-ați scos din joc.

Am văzut-o azi-dimineață. În sfârșit, după nopți și zile de așteptare. Era la fel de frumoasă ca atunci când a plecat vineri seară, la fel de frumoasă ca atunci când m-am îndrăgostit nebunește de ea, acum mai bine de 12 ani. Bineînțeles că sunt zdrobit de durere, vă recunosc această mică victorie, însă va fi de scurtă durată. Știu că ea ne va însoți în fiecare zi și că ne vom regăsi în paradisul sufletelor libere, unde voi nu veți avea niciodată acces.

Suntem doar doi, fiul meu și cu mine, dar suntem mai puternici decât toate armatele lumii. De altfel, nu mai am timp de pierdut cu voi, trebuie să mă duc la Melvil, care se trezește din somnul de după prânz. Are doar 17 luni, își va mânca gustarea ca în fiecare zi, apoi o să mergem să ne jucăm ca în fiecare zi și în fiecare zi a vieții sale acest băiețel vă va sfida fiind

fericit și liber. Fiindcă nu, nici ura lui n-o veți avea.

STĂPÂNUL TIMPULUI

17 noiembrie
10:45

Se aude soneria.

Nu aștept pe nimeni. Mă uit pe vizor. E un bărbat la ușă. Are urechi clăpăuge. E singurul detaliu notabil al feței. Ochii, gura, nasul, tot restul pare să fi fost astfel așezat încât să-i permită să treacă nebăgat în seamă. E oricine și nimeni în același timp. Deschid.

„Bună ziua, domnule...“

Poartă o uniformă gri uzată. În mâna dreaptă ține un dosar deasupra căruia se află o foaie de hârtie. Îl privesc lung, de sus în jos, indiferent. Se uită fix la mine, ușor încurcat. Până la urmă, reușește să spună ceva.

„Pentru contorul electric.“

Ar fi trebuit să-mi amintesc de scrisoarea ce-i anunța venirea. Hélène o prinsese la vedere pe frigider. Am trecut pe lângă ea de câteva ori pe zi. Dar în ultima vreme sunt orb față de lume.

„Pot să intru?“

Credeam că, dacă luna ar dispărea într-o zi, marea s-ar retrage ca să n-o vedem plângând. Vânturile ar înceta să danseze. Soarele n-ar mai vrea să răsară.

Dar nimic din toate astea nu se întâmplă. Lumea continuă să se învârtă, contoarele, să fie

citite.

Mă dau la o parte, tăcut, din cadrul ușii. Îl văd înaintând spre mine. Intră în casa noastră cu saboții lui mari de om viu. Nu-i arăt drumul. Știe ce are de făcut. A făcut-o deja de zece ori azi, poate de o mie de ori în cursul săptămânii, n-a făcut decât asta toată viața. Îl privesc de la depărtare cum procedează. Îmi doresc să-i zic că nu-i momentul. Nu e bine-venit. Îmi urlă în urechi că afară viața și-a reluat cursul. N-am chef să-l aud.

De vineri încoace, singurul stăpân al timpului e Melvil. Ca un dirijor, el impune cadența vieților noastre cu bagheta. Trezit, masă, siestă, culcat. Nu contează orele, el decide când trebuie să se trezească universul, iar eu mă supun, pentru ca lumea lui să rămână intactă. Zi de zi cânt aceeași simfonie al cărei metronom este el, având grijă să respect fiecare notă. Deșteptat. Alint. Mic dejun. Joacă. Plimbare. Muzică. Prânz. Povești. Alint. Nani. Deșteptat. Gustare. Plimbat. Cumpărături. Muzică. Baie. Toaletă. Cină. Povești. Alint. Nani.

N-am găsit altceva ca să-i spun că viața va continua, orice-ar fi. Să mă agăț de obiceiurile noastre înseamnă să las la ușă tot ce e teribil și tot ce e minunat. Oroarea acelei nopți și compasiunea care s-a grăbit să-i urmeze. Rana și bandajul cu care au vrut s-o lege. Nici una, nici alta nu-și au locul în mica noastră viață deja plină.

Uneori barierele cad. Fără zgomot. În spatele unui „Haide, e ora gustării“, Melvil distinge un suspin înăbușit. Inima îmi bate prea repede. El știe că tati se simte rău. Vede cum se cască un hău în viața noastră. Și apare un monstru nevăzut care vrea să ne tragă acolo. Plângem. Hăul se închide treptat. Suntem tot aici. Dirijorul și solistul său. Micul nostru carusel o ia de la capăt în fiecare zi, la nesfârșit.

Acest bărbat care se uită la contor în bucătărie e o notă falsă. Îl observ și aștept momentul când va înțelege că nu e la același diapazon. El se mulțumește să-și noteze cu grijă niște cifre pe foaie. Îmi vine să-l dau afară. Totuși, nu fac nimic. Stau în cadul ușii și mă înclin în fața lumii care continuă să se învârtă. În fața vieții care pătrunde fără voia mea în apartamentul nostru. În fața acestor necunoscuți care îmi amintesc că nu am de ales, că sunt încă viu.

„Gata, domnule, am terminat.“

Ușa se închide. Nota e, din nou, cea corectă. Trebuie să mă duc la creșă după Melvil.

MÂNCĂRURI DE CASĂ

18 noiembrie
11:30

Directoarea creșei mă oprește înainte ca Melvil și cu mine, unul cu suzeta în gură, celălalt, cu țigara, să ne luăm tălpășița.

„Mama lui Salomé v-a lăsat niște supă făcută în casă…“

După decesul lui Hélène, necunoscuți din toată lumea mi-au propus să aibă grijă de fiul meu, ne-au invitat să petrecem vacanțe în cele patru colțuri ale planetei, i-au trimis șosete, o căciuliță, cadouri și cecuri pe care nu le-am încasat.

La rândul lor, mămicile de la creșă s-au mobilizat de marți dimineața. Devotate în întregime rolului lor, nu reușesc să-și imagineze cum se descurcă doi bieți tipi singuri într-o casă mare, fără o mamă. Și au găsit cum să ne ajute fără ca nici Melvil, nici eu să avem vreun cuvânt de spus.

În fiecare zi, când deschid ușa creșei, aud: „A cui mămică e?“ Este tăticul lui Melvil. Și întrucât copiii noștri au aceeași vârstă, iar ele știu cât de dificil este să crești un bebe și cunosc legăturile pe care o mamă le stabilește cu propriii copii, au văzut în mine bărbatul, tăticul care nu va fi niciodată mămică. Cel care nu se va putea descurca de unul singur cu un copil. Le-am citit în ochi îngrijorarea. Toată lumea mă vede ca pe un supertătic, însă ele știu că sunt doar un simplu tătic.

„V-o pun într-o sacoșă?“

Mă aștept să văd un borcan de sticlă, cu o porție de mâncare pentru o seară. Însă din frigider apare un Tupperware uriaș, plin ochi cu supă de morcovi, cartofi, dovleac, pasate și răspasate cu grijă.

„Mâine, o să vă aducă mama Yanei ceva."

Așa a început.

Ne-am întors acasă amândoi, cu borcanul nostru gigantic. În ziua următoare, l-am luat pe Melvil împreună cu un al doilea Tupperware, cu morcovi, dovleac și spanac, de astă dată.

Apoi trupa mămicilor s-a desfășurat. Erau prea multe propuneri pentru stomăcelul unui băiețel de șaptesprezece luni. A fost nevoie de organizare. Fiecare aștepta să-i vină rândul.

Joi, când am plecat de la creșă, aveam în sacoșă nu unu, ci două borcane de sticlă. Mama lui Manon îl acoperise meticulos pe primul cu o bucățică pătrată de pânză pe care scrisese ingredientele. Morcov, dovleac, fasole verde. Pe o foaie de hârtie, în jurul celui de-al doilea borcan, notase „Piure de broccoli, cartofi, porumb, usturoi și carne de miel tocată". A trebuit s-o ia de la capăt de mai multe ori, să aleagă atent capacele și elasticul cu care a prins meniul. Parcă tot ce-ar fi vrut să ne ofere, să-mi ofere, se revărsa din borcanul evident prea mic și se regăsea în pasărea din origami pe care o pusese în sacoșă. Parcă ar fi vrut să fie aici când va fi desfăcută. Parcă ar fi vrut să se asigure că, și după tot ce se întâmplase, chiar și în ciuda a tot ce se întâmplase, cineva se îngrijea de casa mea. „Poftă bună, Melvil, din partea lui Manon și a mamei sale."

Borcanul de vineri a devenit borcanul mamei lui Victor. Specialitatea sa era piureul de mere și pere ușor caramelizate. Întotdeauna strecoară în sacoșă, alături de mâncare, un bilet afectuos: „Dragii mei Antoine și Melvil, puteți conta pe mine."

Vinerea e și ziua când trebuie să înapoiez borcanele. Directoarea creșei, care se ocupă de planningul ofrandelor, mă cheamă la ordine. Totul trebuie spălat, uscat și pus înapoi în sacoșa pe care o recuperez lunea următoare, la plecare.

Și astfel s-au organizat lucrurile. Fără să-mi spună nimic, mămicile de la grădiniță s-au descurcat pentru ca Melvil să aibă zilnic mâncăruri pregătite în casă, care au gustul dragostei unei mame.

Când Hélène era însărcinată, ne-am jurat să devenim cei mai buni părinți din lume. Ne-am decis să fim părinți buni, renunțând mai ales la ambițiile noastre culinare. Melvil s-a obișnuit cu mâncarea de la supermarket. Prima lingură din supa „mămica lui Salomé“ a ajuns pe parchet. A doua, pe pijama. A treia, pe perete. A fost și ultima.

Melvil n-a mâncat nici măcar unul dintre aceste feluri pregătite în casă. Goleam vasele Tupperware în chiuvetă. Odată spălate, le duceam înapoi, spunând că Melvil a mâncat tot.
„I-a plăcut lui Melvil supa?“ După ce schițam o expresie aprobatoare, un pic jenat de acestă minciună care nu pricinuia totuși nimănui niciun rău, aveam grijă să afișez un zâmbet gurmand care le făcea plăcere. „Da, a păpat tot“, iar Melvil scotea tocmai atunci un mic țipăt de dezgust.

Am lăsat acest carusel să continue atâta vreme cât ele au avut nevoie. Doreau să-i ofere puțină dragoste de mamă unui copil care ducea mare lipsă de așa ceva, iar eu o luam, nu conta dacă el mânca sau nu respectivele supe. Înțelegeam de asemenea că fiul meu, chiar dacă nu se va mai bucura de iubirea mamei sale, va avea parte de tandrețea tuturor celorlalte, în borcane pline cu piure.

N-am avut curaj să le spun că Melvil n-a gustat niciodată din borcanele lor pregătite în casă, care nu-și vor putea găsi locul în căminul lui. Poate pentru că, încă pline și așezate pe bufet, ele ne hrănesc inimile cu o tandrețe maternă cu note dulci.

<h2>N</h2>

19 noiembrie
21:00
Astă-seară mi-a scris N. Nu ne-am mai vorbit de când l-am anunțat că Hélène a murit. Vrea să mă vadă. Îl aștept așezat la masă, pe o terasă. În jur, larma obișnuită a unei cafenele pariziene într-o seară din timpul săptămânii. Ca înainte. Îi zăresc silueta în colțul străzii. Șchiopătează. Păstrează drept mărturie a ororii de vineri o rană în fesă. Îmi pregătesc o expresie potrivită cu împrejurările. Dar mă răzgândesc numaidecât. N-am chef să joc un rol.

Îl cuprind în brațe, are cel mai larg zâmbet pe care l-am văzut de vineri încoace. Un zâmbet

care nu se poate împiedica să spună „sunt viu“. Da, e viu. Ia loc și aproape imediat se apucă să-mi povestească. Începe concertul. La bar, bere. În fața scenei, lume adunată. Apoi focuri de armă. Zgomote, mirosuri, trupuri. Nu mă cruță de niciun detaliu, nu mai poate să se oprească și mă forțează să privesc pe repede-nainte filmul care mi-a furat viața.

L-am sunat în seara aceea de zece ori, de o sută de ori, de o mie de ori. Cu siguranță, în timp ce… Cu siguranță, după. Și când, în sfârșit, a răspuns, voiam doar să-mi spună că ea e bine. Că totul e bine. Că e cu el. Că poate e rănită, dar că o să scape. Voiam să-mi povestească doar cum au reușit să se salveze și să fugă în noaptea pariziană. Așteptam deja să aud râsul nervos a doi supraviețuitori. Așteptam să mă trezească din coșmar.

„Nu pot să-ți spun nimic.“

O tăcere la fel de grea ca vorbele destinate întâlnirii noastre. Și, prin acea tăcere, îndoiala a cuprins tot orizontul. Disperarea cea mai neagră și speranța cea mai nebunească. Hélène, moartă și vie în același timp.

Acum știm. Și înțeleg de ce, între două întâmplări din povestea al cărei eroul este el, nu m-a anunțat că ea se dusese deja, în brațele lui. Înțeleg că el nu este încă supraviețuitorul pe care îl cred eu. Se află tot acolo, prins în acea scenă care se joacă la nesfârșit. Iar atunci când se scuză că n-a putut să îmi spună, nu-i port pică. În filmul lui, personajele nu mor. Dar nu-i filmul lui. 13 noiembrie este povestea lunii care nu va mai răsări. Însă el n-o știe încă.

Minut după minut, eu sunt povestea. Întrezăresc decorul. Înregistrez cu calm. Știu că Melvil mă va întreba curând cum a murit mama sa, știu că o să vrea să știe tot. Așa că sunt rațional. Ascult ca un spectator drama vieții mele care a început deja, care nu și-a așteptat naratorul.

După ce el termină, discutăm de una, de alta, de parcă nu s-ar fi prăbușit totul. Vorbim de fesa lui, de siestele lui Melvil, de magazinul său pe care l-a redeschis. O undă de surescitare ne străbate pe amândoi, mi-amintesc de adolescenții care am fost.

Berea s-a terminat. Ne promitem să nu ne despărțim niciodată.

CURAJ…

20 noiembrie
10:10

Acum, când cineva mă întreabă „Ce faci?“, nu mai așteaptă de la mine un răspuns convențional, cel pe care toată lumea îl dă: „Bine, tu?“ Permisiune tacită pentru a trece la un alt subiect de conversație, din moment ce totul merge bine.

Când e vorba de mine, toată lumea știe că nu fac bine, că, după răspunsul meu, nu vom trece la starea vremii, la emisiunea de la televizor de aseară sau la ultimele bârfe de la birou. Azi, când sunt întrebat „Ce mai faci…“, debitul verbal e mai lent, iar vocea stăruie puțin asupra lui „faci“, lungindu-l, pentru a evita o tăcere stânjenitoare. Capul se înclină, în general la dreapta, o sprânceană se ridică, în general cea stângă, iar gura se strânge ca pentru a-mi spune: „Sunt gata să ascult orice.“ Apoi există privirea care încearcă să se vâre în mine așa cum vâră un copil mâna în borcanul cu bomboane, ca s-o înhațe pe cea roz, bine ascunsă la fund, preferata lui dintre toate. În cazul meu, bomboana roz e durerea mea.

Oamenii vor să mă întâlnească, să-mi vorbească, să mă atingă. Sunt un totem. Evaluat, măsurat, cuantificat, parcă ar exista o scară Richter a tristeții și ei ar fi convinși că, prin mine, se confruntă cu un „Big One“. Acel cutremur de pământ ce are loc doar de 1–5 ori într-un secol. Magnitudine 9. Descriere: „Devastator.“ Consecințe: „Distrugere masivă a zonelor aflate pe o rază de peste o mie de kilometri de epicentru.“

Am căutat, prin urmare, un răspuns la fel de convențional ca „Bine, tu?“. Răspuns care ar avea dublul avantaj de a pune capăt din start diagnosticului stării mele afective și i-ar pasa celui care a început conversația sarcina de a o continua. M-am oprit implicit la „Cum se poate în asemenea momente“, care mi-ar permite să cobor cu o treaptă. Magnitudine 8. Descriere:

„Major.“ Consecințe: „Pagube considerabile la toate clădirile, inclusiv la zeci de kilometri de epicentru.“ Însă asta nu-i suficient.

Așa că schițez un zâmbet liniștitor. Același pentru toți. Buzele rămân lipite, un colț al gurii mi se ridică ușor, celălalt, puțin mai mult, iar la coada ochiului apar câteva încrețituri. Efectul este imediat. Magnitudine 7. Descriere: „Foarte puternic.“ Consecințe: „Poate provoca pagube severe în zone vaste; în apropierea epicentrului, rezistă doar clădirile adaptate.“

„Cum se poate în asemenea momente“ al meu se numără printre acestea. E micuța cabană fotografiată după catastrofă, rămasă miraculos întreagă în timp ce totul în jur s-a năruit. Nu-i mare lucru, dar ține.

Păstrez aparențele. Îl iau pe celălalt de braț, îl liniștesc arătându-i orașul de carton ce servește drept decor pentru filmul pe care îl proiectez. Străzile sunt curate, locuitorii, calmi, viața pare să-și urmeze cursul pe cât de normal se poate. Însă imobilele sunt doar niște fațade, locuitorii, figuranți, iar dincolo de normalitatea aparentă nu se află nimic, mai nimic. În afară, poate, de această angoasă. Ce se va întâmpla când toată lumea va trece la alt film? Când voi fi singur în decorul meu abandonat?

„Sunt cu adevărat dezolat pentru tot ce ți se întâmplă. Curaj…“

La asta n-am un răspuns convențional. „Pe curând“ e o promisiune, „ai grijă de tine“, o invitație, „curaj“, o condamnare. Celălalt îmi înapoiază intactă durerea pe care a încercat să mi-o aline în timpul conversației. Un cuvânt care îmi preface în scrum Cinecittà-ul [1] de proastă calitate. Așa se încheie în general conversația. Fațadele au căzut, figuranții au plecat, eu sunt dat în vileag.

VÂRFUL UNUI DEGET

21 noiembrie
17:30

17:30 este o oră blestemată. Pe care am vrea să o ștergem din zilele noastre. O oră între alte două, care nu folosește la nimic. Plimbarea s-a terminat. Cina încă nu-i servită. Melvil e prea agitat ca să se joace. Eu sunt prea obosit ca să fiu atent. Ne plictisim. Ne dăm târcoale, ne evităm, ne măsurăm din priviri. Cine va ceda primul. Ne-ar plăcea să simțim că timpul curge mai repede.

18:30, în sfârșit.

„E vremea pentru baie!“

Chipurile ni se luminează când anunț asta cu mândrie. Baia este un moment pe care ne place să-l petrecem împreună. Melvil este un peștișor într-un acvariu. Eu sunt băiatul care vine să-și lipească nasul de geam pentru a-l vedea înotând. În joacă, uneori, îmi strecor degetele în apă. El vine spre suprafață ca să mă muște ușor. Tresare de plăcere. Grijile zilei care a trecut se duc la fundul borcanului. Formează un mâl de temeri, de plânsete și de nemulțumiri ce se elimină odată baia terminată.

Singur, nu mai e la fel. Acesta era un moment în trei. Un ritual. Eu aveam sarcina să-l țin, iar Hélène, să-l spele. Apoi ne jucam, cântam, agitam apa și ne stropeam, râdeam.

Astăzi râdem mai puțin. Facem ca și cum... Ca și cum toate astea încă au rost fără ea. Mi se întâmplă s-o aștept. Să-mi spun că va deschide ușa de la baie. Ca să vină lângă noi. Să cânte.

„E vremea să ieși!“

Peștișorul mi se zbate în brațe. E tulburat. Ea se ocupa de el după baie. Într-un dans cu o coregrafie delicată. Mâinile îi alunecau pe trupușorul impudic. El dădea din picioare de fericire că e alintat astfel. Ea îi atingea cu nasul buricul ce reprezenta legătura lor. El râdea ca gâdilat. Ea îi aranja părul ca o fetiță ce-și coafează păpușa. El își umfla pieptul, mândru din cale-afară de atenția ce i se acorda. La sfârșitul balului, partenerii se despărțeau cu un sărut.

Astă-seară învăț un nou pas. Trebuie să-i tai unghiile. Nu am mai făcut-o niciodată. Și nu pot aștepta întoarcerea lui Hélène. Îl așez pe genunchii mei. Nu se împotrivește. Ținându-i mâna într-a mea, apropii unghiera, neștiind cu ce deget să încep. Își pierde răbdarea. Încep.

Un strigăt sparge tăcerea ce se așternuse.

Îl privesc ca să fiu sigur. El se uită fix la mine, uimit. Eu sunt cel care a țipat. Tocmai i-am tăiat vârful unui deget. N-ar fi trebuit să încep cu degetul mare. Am simțit o rezistență și am insistat. Îl examinez. De fapt, am tăiat puțină piele. Degetul pe care îl credeam amputat este întreg, doar un pic julit. Nu sângerează. Îi prind degetul cu buzele. Am impresia că inima lui bate între buzele mele. O inimioară de două ori rănită.

Și dacă își închipuie că am vrut să-i fac rău? Că am făcut-o intenționat? Și o să se teamă de mine de-acum. Instinctiv, mă întorc. O caut din ochi. Ea nu-i aici ca să mă liniștească. Nu-i aici să mă îndrume. Nu-i aici ca să-mi ia locul.

Vertijul singurătății. Nu sunt decât eu. Și au rămas încă nouă degete. Mi-e rușine. Mă simt atât de mic! Ca un copil care ar fi vrut să se joace de-a tata, dar nu cunoaște regulile. Am pierdut partida, e un joc de oameni mari și eu am tăiat un deget. Îmi vine să capitulez, să mă târăsc sub pat pentru a mă ascunde. Visez la acele brațe între care și eu aș putea plânge. La acele brațe care să facă în locul meu ceea ce eu sunt prea mic pentru a face. Nu sunt la înălțime.

El continuă să mă privească, tot mai surprins. Nu plânge. Nu îi e teamă. El e aici. Eu sunt aici. Suntem o echipă. Doi aventurieri. Așteaptă să termin, ca să se joace.

Mă apuc din nou de treabă și am senzația că el mă îndrumă. Uite, tati, vezi, așa se face. Și reușim. Unghiile tăiate cad una câte una pe parchet.

DREPTUL DE A TE PRĂBUȘI

22 noiembrie
9:00

Tocmai l-am lăsat pe Melvil. N-a plâns. Mă dau puțin într-o parte, ca să nu mă vadă că îl observ din spatele unuia dintre pătratele de sticlă ale fațadei vitrate a creșei. Parcă-i un borcan uriaș în care privești peștii cum înoată. Uneori bați în geam ca să te faci remarcat. El se joacă deja cu cartea muzicală. E o călătorie de câteva pagini în lumea instrumentelor. O lamă cântă la armonică, un urs, la balalaică, o vulpe gondolier mânuiește o mandolină.

La creșă, toată lumea știe. Când sosesc dimineața, fiecare poartă o mască. Carnavalul morților. Degeaba le spun povestea bărbatului care n-o să se piardă cu firea, tot nu reușesc că le scot măștile. Știu că pentru ele nu mai sunt eu însumi, ci sunt o fantomă, fantoma lui Hélène.

Melvil e un omuleț. De cum apare, face măștile să cadă. Intră în vârful picioarelor, îmi spune la revedere, zâmbește și, la un hohot de râs de-al său, mutrele de înmormântare sfârșesc în fundul unei lăzi cu jucării.

E timpul să mă întorc acasă.

Iau corespondența înainte să urc scările. Abia întredeschid cutia poștală, că se revarsă un potop de plicuri, hârtii de diferite formate se împrăștie în jurul meu. Plicuri groase, conținând lungi scrisori, o viață împărtășită cu mine. Plicuri kraft mari, în care găsesc desene trimise de copii lui Melvil. Cărți poștale simple. În orice caz, deocamdată cuvintele au luat locul avizelor de plată din cutie.

Desfac un plic. Citesc cartea poștală dinăuntru urcând scările. Cuvinte amabile venite tocmai din Statele Unite. În ușa apartamentului, pun mâna pe un bilet lăsat de un vecin. „Dacă aveți nevoie de mine pentru fiul dv., nu ezitați să mi-o cereți. Vecinul de vizavi.“

Răsfir corespondența pe masa din salon. Culoarea unui plic îmi atrage atenția. Un alb cu aspect vechi. O scrisoare din alte vremuri. Hârtie cu antet. Pe bărbat îl cheamă Philippe. Îmi imaginez un domn grizonant așezat la secreterul său. Mă strecor între cuvintele sale. Un răspuns la scrisoarea mea. E frumos. Stau la căldură, cuibărit în acest plic unde e atât de bine. Apoi, jos de tot, ca o semnătură, găsesc aceste cuvinte: „Dumneavoastră sunteți cel lovit și tot dumneavoastră ne dați curaj!“

Când privim ceva de la depărtare, avem întotdeauna impresia că omul care supraviețuiește celor mai rele lucruri e un erou. Eu știu că nu sunt așa. Fatalitatea a lovit, atâta tot. Nu mi-a cerut părerea. N-a căutat să afle dacă eram pregătit pentru asta. A venit după Hélène și m-a obligat să mă trezesc fără ea. De atunci nu știu încotro merg, nu știu cum să ajung și nu trebuie să se conteze prea mult pe mine. Mă gândesc la Philippe, autorul acestei scrisori. Mă gândesc la toți ceilalți care mi-au scris. Îmi vine să le spun că sunt depășit de propriile mele cuvinte. Dacă încerc să mă conving că de la mine vin, nu știu dacă mă mai reprezintă întru totul. Azi-mâine, pot să mă înec.

Și brusc mi-e teamă. Teamă că nu voi fi la înălțimea a ceea ce se așteaptă de la mine. Aș mai avea dreptul de a nu fi curajos? Dreptul de a fi furios. Dreptul de a fi copleșit. Dreptul de a fi obosit. Dreptul de a bea prea mult și de a mai și fuma. Dreptul de a cunoaște o altă femeie, de a nu mai cunoaște alte femei. Dreptul de a nu mai iubi niciodată. De a nu-mi reface viața și de a nu-mi dori o alta. Dreptul de a nu avea chef să mă joc, să merg în parc, să spun o poveste. Dreptul de a face greșeli. Dreptul de a lua decizii proaste. Dreptul de a nu avea timp. Dreptul de a nu fi prezent. Dreptul de a nu fi nostim. Dreptul de a fi cinic. Dreptul de a avea zile proaste. Dreptul de a mă trezi târziu. Dreptul de a întârzia la creșă. Dreptul de a rata mâncărurile „de casă“ pe care voi încerca să le prepar. Dreptul de a nu fi binedispus. Dreptul de a nu spune tot. Dreptul de a nu mai vorbi despre asta. Dreptul de a fi banal. Dreptul de a mă teme. Dreptul de a nu ști. Dreptul de a nu vrea. Dreptul de a nu fi capabil.

LUCRURILE EI

22 noiembrie
23:00

Toate sunt la locul lor. Am luat doar din rufele murdare ultimele lucruri care păstrează parfumul ei. Mi le lipesc de obraz în fiecare seară ca să adorm cu această mireasmă a eternității. Dar în rest, n-am mișcat nimic. Nu pot. Totuși, înmormântarea este peste două zile și trebuie să aleg hainele cu care să fie îmbrăcată. Mi-ar plăcea să rămână goală. Să mă strecor în sicriu cu ea, gol și eu. Și să fie închisă cutia în care am putea, în sfârșit, să ne încălzim.

Îmi trec mâna peste țesăturile din șifonier. Fiecare material e o amintire. Lâna paltonului ei este o lungă plimbare prin pădure, într-o dimineață de iarnă. Ea are nasul roșu, ochelari, o mână în buzunar și alta într-a mea. Hélène trăia în prezent. Trăia cu totul clipa. Aveam banca noastră în acea pădure. Acolo am cerut-o în căsătorie. S-a prefăcut surprinsă.

Într-o folie de plastic e o fustă de tul ușoară, de un alb un pic ponosit. Timpul i-a umbrit culoarea. E fusta primului nostru sărut. Voalurile dansau în jurul ei. Ca niște fluturi prinși în plasă. Era o dansatoare din cutia muzicală. Asta va fi. Curând, sub lespede, înconjurată de cadavre invidioase, se va afla o mică dansatoare ce va aștepta să se deschidă cutia. De sus, Melvil și cu mine vom auzi muzica răsunând.

Pe un raft, bumbacul tricourilor. Vestigii ale unei tinereți libere, trăite pentru muzică. Led Zeppelin, The Misfits, Sleater Kinney, The Cramps, The Ramones, Hélène purta rock-and-rollul ca pe un blazon. Transpusă de riffurile și de ritmurile care îi bubuiau în tâmple. Fără afectare. Fără simulacre. Când Hélène te accepta în sfera ei, te simțeai privilegiat. Alesul unui suflet care se dăruia fără reținere. Eu eram cel căruia îi dăduse totul. Regele lumii sale.

Mai sus, dau de o cămașă colorată, de un portocaliu vesel, cu mici carouri albe pentru a-l tempera. Își înnoda poalele peste șolduri, lăsând să i se zărească pântecele pe care atâta l-am sărutat.

Ea era vara. Caldă, vie, uneori copleșită de canicula ce o dobora. Uneori amenințată de furtuna de la sfârșitul unei zile. Dar un anotimp al libertății. Vara nopțile sunt scurte. Ai chef să iubești.

Sus, peste colecția de cutii care abia începuse, sunt pantofii ei de mireasă. Escarpeni cu tocuri ce par că nu se mai termină. Șnururi de piele până deasupra gleznei, lăsând să se ghicească un picior ce nu era făcut pentru mers. Hélène era o femeie-pasăre, iar pantofii dormeau cel mai adesea în cutiile lor. Totuși, încă îi aud răsunând pe podea. Atunci când, în complicitatea unei dimineți, pe jumătate dezbrăcată, îi încalță doar pentru plăcerea de a-i purta. Nu conta că nu o vedea nimeni în afară de mine. Nu-i păsa de lume. Ea era punctul de echilibru al lumii noastre. Totul se învârtea în jurul ei. Luna era planeta noastră. Eram singurii ei doi locuitori.

Pe măsuța de toaletă, tubul de rimel este încă desfăcut, ochelarii puși neglijent alături o așteaptă să se întoarcă. Ea considera că are o înfățișare comună. Așa că se machia.

Petrecea ore în fața oglinzii aranjându-se. Un ritual savant organizat. Pielea, tenul, ochii, gura și, în sfârșit, fardul de obraz. Era un spectacol. Și aidoma unui actor care își trage pe el costumul, devenea altcineva odată masca de lumină pusă. Tânăra blândă și rezervată devenea o doamnă cu aer maiestuos.
Le iubeam la fel și pe una, și pe cealaltă. Una se adăpostea în cealaltă. Amândouă împreună erau ea.

În baie, perfect aliniate unul după altul, stau parfumurile. Poartă numele senzualității ei, <i>Louve</i>, <i>Bas de soie</i>, <i>Datura noir</i>. Încă simt pe buze gustul când îi îmbrățișam trupul lungit. Gura ei era proaspătă, sânii catifelați, spatele ușor arcuit, șoldurile reliefate. Împreună, am învățat să iubim.

<i>Louve</i> era preferatul ei.

Hainele sunt așezate pe pat așa cum vor fi în momentul înhumării. Când le stropesc cu parfum, mi se pare că le văd ridicându-se. Sub țesătura lipsită de viață, trupul ei prinde contur treptat. Umerii fragili, picioarele, mâinile, fesele, sânii. Este aici, toată a mea.

Mă întind lângă acest trup nevăzut. Răsuflarea sa îmi mângâie gâtul. Ea mă cuprinde în brațe. Își lipește palma de fața mea. Îmi spune că totul va fi bine. E ultima dată când ne putem iubi.

SCRISOAREA LUI MELVIL

24 noiembrie
16:00

Ziua înmormântării. Melvil e prea mic ca să mă însoțească. Sunt singur în fața unui val de tristețe. N-am chef să vorbesc, deja am spus prea multe. Așa că îmi împrumut cuvintele celui care nu le posedă încă, îmi împrumut vocea celui care nu și-o poate face auzită pe a lui. Nu mai sunt eu. Sunt el.

„Mami,

Îți scriu ca să-ți spun că te iubesc. Mi-e dor de tine. Mă ajută tati, fiindcă sunt prea mic. Nu-ți face griji pentru el, o să mă ocup eu. Îl iau la plimbare, ne jucăm cu mașinuțele, citim povești, facem baie împreună și ne alintăm mult. Nu-i același lucru ca atunci când tu erai aici, dar merge. Îmi spune că totul va fi bine, dar văd bine că este trist. Și eu sunt trist.

Într-o seară, ne uitam la fotografiile cu tine pe telefon. Și ascultam cântecul tău. Am plâns mult. Tati mi-a spus că nu te vei mai putea întoarce să mă vezi. Mi-a spus și că acum suntem o echipă noi doi. O echipă de aventurieri. Asta mi-a plăcut ca idee, pentru că tati mi-a spus-o cu un zâmbet adevărat. Pentru că, în ultima vreme, când îmi zâmbea, parc-ar fi plâns.

Tati mi-a zis că o să ne descurcăm și că atunci când lucrurile n-o să meargă, ne vom gândi la tine, fiindcă tu vei fi aici, cu noi. Le-a cerut tuturor prietenilor tăi să-mi scrie o scrisoare pe care o voi putea citi când voi fi mare. Mi-a zis că noi nu suntem singurii care te iubesc, dar că nimeni nu te-a iubit atât de tare ca noi. Mi-a mai spus că, până la trei ani, copiii nu au amintiri, dar că aceste șaptesprezece luni petrecute cu tine mă vor face bărbatul care voi deveni.

A fost multă agitație în jurul nostru în ultima vreme. Cred că e puțin din cauza lui tati, dar n-a făcut-o intenționat. Pe stradă ne opresc doamne ca să ne salute, telefonul nu încetează să sune și eu primesc cadouri de la oameni pe care nici nu-i cunosc. Îi spun că nu-i nimic, că tu ne-ai iubit mereu așa cum suntem și că l-ai fi iertat pentru toate astea.

Trebuie să mă ierți și pe mine că n-am putut veni azi. Mă cunoști, nu-mi place când sunt prea mulți oameni mari în jur. În plus, tati mi-a spus că durează mult și că e frig. Însă tati mi-a promis că vom veni amândoi mâine să te vedem.

Așa că te îmbrățișez tare-tare și de-abia aștept să te văd mâine, poimâine și în toate zilele următoare. Mi-e dor de tine, mami. Te iubesc.

Melvil“

SFÂRȘITUL POVEȘTII

24 noiembrie
22:00

Am început această carte a doua zi după scrisoare, poate chiar în aceeași seară. Când Melvil e la creșă, mă așez în fața computerului pentru a da afară toate cuvintele care-mi umblă prin cap. Ca niște vecini de deasupra care ascultă muzică prea tare. Pentru a le face să tacă, le tastez, ca să nu se mai zbuciume și să mă lase să dorm.

Cum apar pe monitor, mă uit la ele ca la niște corpuri străine, le citesc pentru a le înțelege, le recitesc pentru a mă înțelege pe mine și, în cele din urmă, îmi plac. Le privesc ținându-se de mână de departe, încerc uneori să le strig, dar nu pot să ajung la ele. Cuvintele deja nu-mi mai aparțin.

A trebuit să înaintez repede. Eu sunt cel care o iubește pe Hélène, nu cel care a iubit-o. Înainte ca moartea să tragă definitiv cortina, fără să mă recheme la rampă, peste cel care eram, încă sunt marele naiv pe care speranța îl împiedică să cadă. Cine știe ce voi deveni mâine, când durerea mă va abandona?

Va trece ca o iubire efemeră, ca o pasiune mistuitoare. Reflexie vie a iubirii trăite. Are frumusețea ei, intensitatea ei. O îmbrățișez, o strâng la piept. Dar știu că deja aproape m-a părăsit.

Își vede de drum, în căutarea unui alt iubit pe care să-l tortureze, lăsându-mă în seama tristului ei tovarăș de călătorie. Doliul.

Îi observ semnul distinctiv, o pată brună ce răsare sub coaste. Am mai văzut-o crescând în același loc în urmă cu câțiva ani. Cea de acum e mai întunecată. Și se întinde mai repede. Nu-i decât o chestiune de zile, de săptămâni; sunt asaltat. Îmi acoperă aproape tot abdomenul. Nimic nu mai are gust pentru mine, e un calvar să mănânc.

Curând mi se va strecura în piept, mă va apăsa pe torace, împiedicându-mă să respir. Apoi, pătrunzând în ce mi-a mai rămas din inimă, își va vărsa veninul de culoarea morții, irigându-mi toate vasele de sânge. Picioarele nu vor mai putea să mă susțină, genunchii îmi vor înțepeni, iar tălpile vor fi ca de lut. Îmi va trece peste umeri ca să-i încovoaie, brațele mele nu vor putea să mai ducă nimic. Corpul va ceda, dar îmi va rămâne încă spiritul. În suspensie, ca să mă pot vedea prăbușindu-mă.

Dar nu mă tem, o aștept, o cunosc. Încerc câteodată s-o conving să aibă răbdare, însă doamna cea brună este neînduplecată în afaceri. De la bază, va urca meticuloasă pe gât, strângându-l din ce în ce mai tare. Nasul meu nu va mai recunoaște mireasma unei amintiri. Ochii mei nu vor mai vedea decât ceea ce este evident.

Mi-ar fi plăcut ca prima mea carte să fie o poveste, dar în niciun caz a mea. Aș fi vrut să iubesc cuvintele fără să-mi fie teamă de ele.

Mi s-a întâmplat să descopăr ce tastasem atunci când mi-a fost citit textul. Aproape că am fost surprins să aflu cât de dificilă avea să fie viața acestor doi tipi. Mi-am dorit să-i ajut. Și i-am iubit pe amândoi. Cu gărgărițele lor, cu borcanele lor și cu doamnele de la creșă care nu o vor înlocui pe mami.

N-am putut să povestesc, nu așa am văzut lucrurile. Nu am un început, un sfârșit și fiecare oră îmi răvășește întreaga ființă. Prezentul meu trebuie să devină trecut și rătăcesc în acest cotidian fără timp, prin aceste zile fără ore.

De la decesul lui Hélène, nu mai există narațiune, e sfârșitul poveștii. Există doar clipe ce apar prin surprindere. Și tocmai despre aceste momente a trebuit să scriu, instantaneele unei vieți care nu și-a recăpătat răsuflarea.

Aștept seara când, cu fața deja întunecată, voi profita de buzele mele încă roz pentru a atinge cu ele fruntea fiului meu, aflat în pat. Un ultim sărut de la omul care eram, cel care o iubea pe mama lui ca nimeni altul, cel care l-a văzut născându-se cu ochii deschiși spre lume, cel care visa la o viață în care am avea răgaz să ne iubim. Ultimul moment al vieții noastre

dinainte.

Când el va adormi, eu mă voi abandona complet în brațele întunericului.

Mâine, vom merge s-o vedem pe mama lui, cartea este aproape terminată.

N-o să-mi mai fie tratament. De moarte nu te tratezi. Te mulțumești s-o îmblânzești. Animalul este sălbatic, are colți ascuțiți. Încerc doar să construiesc o cușcă în care să-l închid. Este aici, chiar alături, așteaptă cu balele curgându-i să mă devoreze. Între el și mine stau gratiile de hârtie. Când computerul se închide, fiara este eliberată.

MAMI E AICI

25 noiembrie
7:45

Melvil tocmai a terminat biberonul. Are poftă de mâncare în pofida a tot. Așezat între picioarele mele, profităm de liniștea din zori în patul cald încă. Fiecare caută să prelungească plăcerea. Eu îi fredonez cântecele. El îmi propune inventarul feței mele; „nasul lui tati", „gura lui tati", „unde sunt urechile lui tati?" Niciunul n-are chef să părăsească tihna acestei dimineți.

Trebuie să ne pregătim, să ne spălăm. Înainte, dușul se putea rezuma la apă caldă, săpun, șampon. Dar în dimineața aceasta, devine o aventură al cărui erou este Melvil. Iar personajul cel rău din poveste este un șarpe ciudat din metal, care scuipă prin multele sale guri un lichid cald și fumegând și care îl ține prizonier pe tati. Melvil trebuie să facă totul pentru a mă scăpa de acest blestem. Se învârte de colo până colo prin fața băii ca să stabilească un plan de atac.

Ușa de la baie lăsată larg deschisă îi permite să lupte cu aburul care fuge imediat.
„Melvil, închide ușa, mi-e frig!"
Prima victorie.

Să-și bage palmele, brațele, părul, tot ce poate, sub apă pare să grăbească eliberarea lui tati.
„O să te uzi tot… Ieși din baie!"
A doua victorie.

Să ieși și să nu mai faci niciun zgomot este singurul mijloc de a fi chemat din nou la luptă.
„Melvil, unde ești, lupule? Vino încoace!"
A treia victorie.

Însă arma lui secretă este cartea cu ilustrații. Șarpele de metal încetează să mai scuipe imediat ce ea ajunge în cadă.

„Nu, nu băga cartea în apă!“

Lovitura de grație. Lupta s-a încheiat.

Clachez. Mă lasă nervii. Lacrimile îmi inundă fața. Azi mergem la mormântul mamei lui.

Ieri, Melvil n-a asistat la înmormântare. Era prea frig, ținea prea mult, era prea dur pentru un copil. Și-n plus, e un moment pe care trebuie să-l trăim singuri. Înainte să plec, i-am povestit tot. Că mama lui va fi înmormântată, că amintirile noastre vor trăi în noi, dar corpul ei va rămâne acolo. I-am promis că vom merge împreună s-o vedem a doua zi.

Totuși, azi, cu cât se apropie momentul, cu atât mi-e mai teamă. Teamă că nu înțelege. Teamă că înțelege tot. Teamă că nu l-am pregătit destul. Teamă că i-am spus prea mult. Mi-e teamă. Dar trebuie să mergem acolo.

Cu ochii săi ca două mărgele mă privește cu un aer de iertare. Știe că nu cartea udată m-a făcut să plâng. Încearcă să ia asupra lui ceea ce eu nu mai pot să duc. „Dar ești prea mic pentru asta, scumpul meu.“ O îmbrățișare plină de apă e de-ajuns ca să-l liniștească, să mă liniștească.

Trebuie să ne pregătim. Etapele rutinei noastre matinale se succedă într-o tăcere complice. Schimbat, îmbrăcat, încălțări, geacă, alintat. El știe că nu-i o zi obișnuită.

Iau cu noi o fotografie cu ea și cu el. O voi așeza pe mormânt pentru ca el să înțeleagă că mami e acolo. Sunt frumoși amândoi. Deși are desenată deasupra o rachetă, tetina nu decolează din gura lui Melvil. Are capul aplecat delicat ca să-și atingă obrazul de al lui Hélène. Un pic, doar un contact, pentru a-i simți prezența. Ea are un aer senin, un zâmbet interior, o privire încrezătoare. Timpul ne aparține. Suntem în trenul vacanței.

A închide ușa apartamentului azi înseamnă a lăsa o viață în urma noastră. Aceasta ne va fi de-acum străină. Un loc în care nu mai stai. Un loc în care ai impresia că n-ai stat niciodată. O căsuță înlăuntrul tău; mirosurile ei îți sunt familiare, ți-ai format niște obiceiuri acolo, îți place căsuța, te simți bine în ea, dar nu mai poți să intri.

Am bătut, am ciocănit la ușă, am încercat s-o sparg, însă Hélène este închisă singură în casa noastră goală. Cheia e la ea, îngropată în parcela nr. X din cimitirul Montmartre.

Azi e vreme foarte frumoasă, un nor se îndepărtează, soarele se revarsă peste cimitir de parcă ar curge miere din cer. Ieri, cădea din el sânge. Un sânge înghețat care bătea în ritmul pașilor noștri răpăind pe mulțimea de umbrele care umplea aleea cea mare. Azi procesiunea funestă s-a încheiat. Mergem spre noua noastră viață.

Melvil mă ține de mână, abia îmi ajunge până la jumătatea coapsei, dar pare mare. Se distrează cu o băltoacă lăsată de ploaie. Teama mea se diluează treptat în apa pe care el o împroașcă tropăind zgomotos. Arma lui e joaca, orizontul, următoarea năzbâtie; un copil nu se încurcă în lucruri de-ale oamenilor mari. Inocența lui ne oferă o portiță de scăpare.

După rondul central, la stânga, acolo e mormântul. Ne apropiem. Am ajuns. Toată viața mea este sub picioarele mele. Încape în câțiva metri pătrați de piatră, frig și noroi. O viață e ceva mic. Așez fotografia în mijlocul florilor albe care acoperă piatra. Ca un nor de stele suspendate în noapte. O noapte fără lună. Închisă în cavou, ea n-o să se mai ivească.

„Mami e aici."

Melvil îmi lasă brusc mâna. Se cațără pe piatră. Strivește trandafirii și crinii care nu rezistă înverșunării sale. Mi-e teamă că o caută. Își continuă drumul prin jungla regretelor. Înhață fotografia. O ia cu el. Apoi se întoarce la mine și mă apucă de mână. Știu că a găsit-o.

Vrea să plece. Imediat, să nu mai așteptăm, s-o ducem pe mami acasă cu noi. Nu mai rezist. Vrea în brațe. Îl strâng la piept. Ea este cu noi. Suntem trei. Vom fi întotdeauna trei.

Când plecăm, dau peste băltoacă. Sar în ea într-un picior. El râde.

NOTE

1 - *Cinecittà*, complex de studiouri cinematografice, fondat în 1937 și situat la Roma (n. tr.).